

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Juraja Majchráka a JUDr. Ing. Antona Jakubíka v trestnej veci proti obvinenému **M. Č.**, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 1 T 20/2007 prerokoval na neverejnom zasadnutí 3. februára 2009 v Bratislave dovolanie, ktoré podal obvinený **M. Č.** proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 25. septembra 2008, sp. zn. 2 To 60/08 a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **M. Č.**
sa o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Humenné rozsudkom z 3. júla 2008, sp. zn. 1 T 20/2007 uznal obvineného **M. Č.** za vinného z pokusu zločinu sexuálneho násillia podľa § 14 ods. 1, § 200 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 20. augusta 2006 v čase okolo 04.30 hod na chodbe obytného domu č. X. na Š. ulici v S. po predchádzajúcom prenasledovaní dobehol Š. D., nar. X. zo S., ktorú začal najprv ohmatávať na prsiach a prirodzení, následne sa snažil prinútiť ju k tomu, aby ho orálne uspokojila tak, že ju jednou rukou schytil za vlasy a hlavu jej tlačil k svojmu prirodzeniu, pričom druhou rukou si rozopínal rózporok na nohaviciach, čo sa mu však nepodarilo, nakoľko sa Š. D. podarilo zazvonit' na najbližší zvonček bytu a začala kričať o pomoc, po čom **M. Č.** z miesta činu ušiel.

Za to bol odsúdený podľa § 200 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 5 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. bol pre výkon tohto trestu zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený M. Č. 19. augusta 2008 prostredníctvom obhajcu odvolanie, ktoré Krajský súd v Prešove ako súd odvolací uznesením z 25. septembra 2008, sp. zn. 2 To 60/08 podľa § 316 ods. 1 Tr. por. zamietol ako oneskorene podané, bez splnenia prieskumnej povinnosti podľa § 317 Tr. por.

V tejto spojitosti odvolací súd poukázal na ustanovenie § 309 ods. 1 Tr. por. upravujúce lehotu a miesto podania odvolania a skutočnosť, že prvostupňový rozsudok bol 3. júla 2008 vyhlásený v prítomnosti obvineného M. Č. ako aj jeho obhajcu, a preto so zreteľom na zákonnú úpravu obvinenému lehota na podanie odvolanie začala plynúť od vyhlásenia rozsudku, pričom uplynula 18. júla 2008. Obvinený v tejto lehote odvolanie nepodal, urobil tak až 19. augusta 2008, čo bolo už po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania.

Proti citovanému uzneseniu Krajského súdu v Prešove podal obvinený M. Č. prostredníctvom obhajcu (zákonná podmienka uvedená v § 373 ods. 1 Tr. por.) dovolanie, pričom tento mimoriadny opravný prostriedok oprel o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., ktorý predpokladá porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom. Dovolateľ v tejto spojitosti uviedol, že zákonná úprava v § 309 ods. 1 Tr. por., viažuca počiatok plynutia lehoty na odvolanie aj na moment vyhlásenia rozsudku v prítomnosti toho, komu ho treba doručiť je protiústavná, pretože zakladá nerovnosť medzi rovnakými subjektmi tým, že obvinený, ktorý bol prítomný pri vyhlásení rozsudku, musí podávať odvolanie za situácie keď ešte nemá k dispozícii písomné vyhotovenie rozsudku, v dôsledku čoho je z hľadiska prípravy a času na podanie odvolania v nevýhodnejšej pozícii ako obvinený ktorý nebol prítomný pri vyhlásení rozsudku a ktorému z tohto dôvod plynie lehota na odvolanie až od doručenia rozsudku.

Spomenutá úprava je v kolízii so zásadou rovnosti garantovanou čl. 12 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a porušuje aj čl. 50 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 ods. 3 písm. b/ Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktoré obvinenému priznávajú právo na to, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby. So zreteľom na toto právo garantované ústavou i spomenutou ľudskoprávnou medzinárodnou zmluvou aplikácia ustanovenia § 309 ods. 1 Tr. por. súdmi oboch stupňov mala byť v súlade s uvedenými normami, z čoho vyplýva, že jeho odvolanie nemohlo byť podané oneskorene. Pokiaľ teda súdy oboch stupňov viazali počiatok plynutia lehoty na podanie odvolania na oznámenie rozsudku jeho vyhlásením, zamietnutím jeho odvolania ako oneskorene podaného došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom.

Z uvedených dôvodov obvinený M. Č. navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok Okresného súdu Humenné z 3. júla 2008, sp. zn. 1 T 20/2007 a uznesenie Krajského súdu v Prešove z 25. septembra 2008, sp. zn. 2 To 60/08, a aby Okresnému súdu Humenné prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Humenné navrhol dovolanie obvineného M. Č. odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por., pretože ak obvinený tvrdí, že ustanovenie § 309 ods. 1 Tr. por. je v rozpore s Ústavou SR, o tejto skutočnosti vedel (uverejnením zákona č. 301/2005 Z.z. – Trestný poriadok v Zbierke zákonov), doteraz ho nenamietal, a teda túto okolnosť nie je možné použiť ako dôvod dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.) ale súčasne aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Základom tvrdenia obvineného o porušení jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom (dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.) je jeho názor o nesprávnosti rozhodnutia krajského súdu, ktorý jeho odvolanie zamietol bez vecného preskúmania prvostupňového rozsudku ako oneskorene podané podľa § 316 ods. 1 Tr. por., hoci preto neboli splnené zákonné dôvody. Obvinený takto de facto uplatnil aj dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. j/ Tr. por.

Názor obvineného, že súdy oboch stupňov akceptáciou zákonnej úpravy uvedenej v § 309 ods. 1 Tr. por., veta druhá nerešpektovali už spomenuté články Ústavy SR ako aj Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, garantujúce princíp rovnosti a právo obvineného mať čas a možnosť na prípravu obhajoby, dovolací súd nezdiala.

Okolnosť, že obvinený, ktorý bol prítomný pri vyhlásení rozsudku musí podať odvolanie v päťnásťdňovej lehote od takého oznámenia rozsudku neznemena, že v porovnaní s obvineným, ktorému plynie lehota na podanie odvolania od doručenia rovnopisu rozsudku je v nevýhodnejšej pozícii z hľadiska času a možnosti (z kvalitatívneho hľadiska) prípravy obhajoby pred odvolacím súdom.

Každému obvinenému, nielen neprítomnému, ale aj prítomnému pri vyhlásení rozsudku musí byť doručený jeho rovnopis (§ 173 ods. 1 Tr. por.) obsahujúci odôvodnenie (okrem prípadov upravených v § 172 ods. 2 Tr. por. vzťahujúcich sa na zjednodušený písomný rozsudok). Právo mať čas a možnosť na prípravu obhajoby zodpovedá úprava odvolania a konania o ňom v šiestej hlave Trestného poriadku. Zo žiadneho z tam relevantných ustanovení, najmä z § 309 Tr. por. a § 311 Tr. por. nemožno totiž vyvodit', že obvinený ktorý bol prítomný pri vyhlásení rozsudku musí v päťnásťdňovej lehote od vyhlásenia rozsudku okrem samotného podania odvolania toto aj odôvodniť v spomenutej lehote. Pri inom výklade by to v prípade odvolania prokurátora, odvolania podávaného obhajcom za obžalovaného a splnomocnencom za poškodeného a zúčastnenú osobu znamenalo najmä v prípadoch neväzobných vecí povinnosť odôvodňovať odvolanie aj proti ešte nejestvujúcemu písomnému vyhotoveniu rozsudku vzhľadom na lehoty uvedené v § 172 ods. 3 Tr. por. Uvedený postup by skutočne porušoval rovnosť strán ktorou okrem obvineného treba rozumieť aj prokurátora prítomného pri vyhlásení rozsudku, a ktorý by v prípade obvineného prítomného pri vyhlásení rozsudku popieral materiálny význam práva na obhajobu. V dôsledku nutnosti rešpektovania tohto práva preto nemôže dôjsť k predloženiu veci odvolaciemu súdu skôr než bude oprávneným osobám doručený rovnopis rozsudku a zároveň uplynie primeraná doba na odôvodnenie už podaného opravného prostriedku.

Naznačeným spôsobom sa postupovalo aj v rozhodovanej veci. Rovnopis rozsudku vyhotovený v zákonnej lehote bol obvinenému M. Č. a jeho obhajcovi doručený 7. augusta 2008 a okresný súd predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu

až 18. septembra 2008, takmer mesiac potom ako mu bolo (20. augusta 2008) doručené odvolanie obvineného.

Pokiaľ by bol teda obvinený podal odvolanie v zákonnej lehote, uplatnený postup zo strany okresného súdu nemohol predstavovať jeho znevýhodnenie, pretože obvinený mohol v dostatočne veľkom časovom priestore argumentovať proti rozsudku súdu prvého stupňa aj na základe poznania jeho písomných dôvodov.

V dôsledku neuplatnenie, resp. nevyužitia práva na obhajobu v časnom podaní odvolania (hoci ak kvôli názoru o neústavnosti zákonnej úpravy uvedenej v § 309 ods. 1 Tr. por.) preto nemožno tvrdiť, že došlo k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom a že odvolanie obvineného M. Č. bolo nesprávne zamietnuté ako oneskorene podané.

Z uvedeného vyplýva, že neboli splnené obvineným uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a j/ Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného M. Č. odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 3. februára 2009

JUDr. Peter K r a j č o v i č , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková